

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně Jitky Zavřelové a soudců Tomáše Foltase a Jana Kratochvíla v právní věci žalobkyně: **E. L.**, zastoupená JUDr. Tomášem Truschingerem, advokátem se sídlem Bašty 413/2, Brno, proti žalované: **České správa sociálního zabezpečení**, se sídlem Křížová 1292/25, Praha 5, proti rozhodnutí žalované ze dne 22. 4. 2021, čj. X, o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 16. 6. 2025, čj. 41 Ad 9/2021-236,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žalobkyně **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalované **se** náhrada nákladů řízení **nepřiznává**.
- IV. Ustanovenému zástupci žalobkyně JUDr. Tomáši Truschingerovi, advokátovi, **se přiznává** odměna za zastupování a náhrada hotových výdajů ve výši **6 135 Kč**, která mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto usnesení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Rozhodnutím z 25. 1. 2021, čj. Y, žalovaná zamítla žádost žalobkyně o přiznání invalidního důchodu pro nesplnění podmínky invalidity podle § 38 a § 39 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění. Ze stejného důvodu žalovaná zamítla i námitky žalobkyně.

[2] Žalobu podanou proti rozhodnutí žalované o námitkách Krajský soud v Ústí nad Labem zamítl rozsudkem z 7. 3. 2022, čj. 41 Ad 9/2021-51. Svě závěry opřel o posudek posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí v Ústí nad Labem (dále „posudková komise“) z 19. 8. 2021, podle něž poklesla pracovní schopnost žalobkyně z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu „jen“ o 30 %. Za relevantní soud nepovažoval, že podle německého práva, které má svá vlastní kritéria posuzování zdravotního stavu, žalobkyně dosahuje vyšší míry poklesu pracovní schopnosti.

[3] Rozsudkem z 11. 8. 2023, čj. 8 Ads 84/2022-50, Nejvyšší správní soud ke kasační stížnosti žalobkyně rozsudek krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. S ohledem na čl. 49 odst. 2 nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 987/2009, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení (ES) č. 883/2004 o koordinaci systémů sociálního zabezpečení („dále prováděcí nařízení“), uzavřel, že z rozsudku krajského soudu nebylo zřejmé, o jaká posouzení zdravotního stavu v Německu se v případě žalobkyně mělo jednat a pro jaké účely tam byl její zdravotní stav posuzován. Strohé a paušální konstatování, že krajský soud nepovažuje za relevantní, že podle německého práva, které má svá vlastní kritéria posuzování zdravotního stavu, žalobkyně dosahuje vyšší míry poklesu pracovní schopnosti, nelze mít za dostatečné. Nejvyšší správní soud proto zavázal krajský soud, jak má postupovat v dalším řízení v závislosti na tom, které podklady mu žalobkyně opětovně předloží, s důrazem na lékařský posudek vypracovaný německou institucí obsahující informace o jejím zdravotním stavu, existujícím již v době rozhodování žalované (§ 75 odst. 1 s. ř. s.), a jeho funkčním dopadu na pracovní schopnost.

[4] Krajský soud v dalším řízení v záhlaví označeným rozsudkem žalobu opětovně zamítl. Byť žalobkyně nepředložila odůvodněný posudek o invaliditě vypracovaný německou institucí, krajský soud si, nad rámec závazného právního názoru Nejvyššího správního, vyžádal doplňující posudek o invaliditě. Při jeho vypracování měla posudková komise k dispozici i úřední překlad podkladů od německých lékařů zaslaných žalobkyní. Doplňující posudek z 25. 11. 2024 potvrdil závěry původního posudku. Ke stejným závěrům pak dospěla i posudková komise v Plzni ve srovnávacím posudku z 24. 4. 2025, jehož vypracování si krajský soud vyžádal s ohledem na výhrady žalobkyně vůči původnímu i doplňujícímu posudku.

[5] K námitkám žalobkyně upozorňujícím na míru poklesu pracovní schopnosti stanovenou v Německu (30 % od roku 2019, 50 % od 15. 3. 2021 a 60 % od roku 2024) krajský soud zopakoval, že žalobkyně nedoložila žádný posudek o invaliditě, ve kterém by byly uvedené hodnoty odůvodněny. Žalované ani posudkovým komisím proto nevznikla povinnost vysvětlit, proč se od jim neznámých skutkových zjištění německých orgánů odchýlily. Německé právo má svá vlastní pravidla pro posuzování invalidity, a jelikož žalobkyně nepředložila příslušné posudky o invaliditě, nelze po českých posudkových komisích požadovat, aby se blíže vyjadřovaly k tomu, jak a proč byl zdravotní stav žalobkyně hodnocen podle německého práva. Posudkové komise podle krajského soudu splnily požadavek čl. 49 odst. 2 prováděcího nařízení, neboť jejich posudky se zabývaly i podklady z Německa, jako kdyby byly vydány v České republice, a hodnotily je za použití české právní úpravy. Námitku žalobkyně poukazující na rozdílné posouzení jejího zdravotního stavu v České republice a Německu krajský soud neshledal důvodnou. Uvedl, že byť existují rozdíly mezi posouzením zdravotního stavu žalobkyně v České republice a v Německu, s ohledem na nedostatek podkladů ze strany žalobkyně nebylo možné posoudit, zda se jedná o rozdíly nedůvodné, či nikoli.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalované

[6] Žalobkyně (dále „stěžovatelka“) podala proti novému rozsudku krajského soudu kasační stížnost, v níž navrhla, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek zrušil a věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení.

pokračování

[7] Stěžovatelka namítla, že posudková komise v Plzni, jejíž srovnávací posudek byl pro rozhodnutí krajského soudu stěžejním důkazem, se odmítla k některým z doložených lékařských zpráv vyjádřit a pouze potvrdila závěry posudkové komise v Ústí nad Labem, aniž samostatně hodnotila obsah doložených německých lékařských zpráv. Nelze také akceptovat názor posudkové komise v Plzni, že není možné přihlížet k lékařským zprávám vyhotoveným po datu vydání žalobou napadeného rozhodnutí. I tyto později vydané lékařské zprávy totiž popisují zdravotní stav k datu vydání napadeného rozhodnutí. Posudek posudkové komise v Plzni tak postrádá vlastní úvahu o tom, zda tyto podklady vypovídají o zdravotním stavu stěžovatelky, a proč se jejich závěry od českých posudků tak zásadně liší. Tento postup je v přímém rozporu se závazným právním názorem Nejvyššího správního soudu, který vyžadoval posouzení a náležité vysvětlení všech relevantních podkladů.

[8] Stěžovatelka je přesvědčená, že ani jedna posudková komise neposoudila její zdravotní stav řádně a objektivně. Doplnující posudek i srovnávací posudek nepřesvědčivě a neúplně zhodnotily zdravotní zprávy z Německa a nevyjádřily se k tomu, proč je tak rozdílně posuzován zdravotní stav stěžovatelky v Německu a v České republice. Podle stěžovatelky tak posudkové komise nesplnily postup navržený Nejvyšším správním soudem, protože jejich posudky nelze použít v řízení jako důkaz.

[9] Ve zbytku kasační stížnosti jsou uvedeny informace o zdravotním stavu sepsané samotnou stěžovatelkou, v rámci čehož stěžovatelka v podstatě zopakovala předchozí námitky, že nebylo přihlédnuto k veškerým jí doloženým podkladům, a že její zdravotní stav je posudkovými komisemi hodnocen zcela jinak než v Německu.

[10] **Žalovaná** navrhla odmítnutí kasační stížnosti pro nepřijatelnost, eventuálně její zamítnutí. Uvedla, že krajský soud dodržel závazný právní názor (pokyn) Nejvyššího správního soudu. Napadený rozsudek považuje za správný a zákonný. Uplatněné kasační námitky podle žalované směřují do skutkových zjištění, resp. posouzení skutkového stavu, s nímž nejsou spojeny žádné právní otázky, jež by odůvodnily přijatelnost kasační stížnosti.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[11] Ačkoli krajský soud ve věci rozhodoval znovu po zrušení jeho původního rozsudku Nejvyšším správním soudem, není tato kasační stížnost nepřipustná ve smyslu § 104 odst. 3 písm. a) s. ř. s., neboť stěžovatelka výslovně jako důvod kasační stížnosti namítla rovněž to, že se krajský soud neřídil závazným právním názorem Nejvyššího správního soudu (rozsudek NSS z 13. 9. 2019, čj. 1 Ads 404/2018-28, body 18 a 19, a na něj navazující usnesení NSS z 31. 8. 2022, čj. 8 Ads 288/2021-41, bod 11).

[12] Kasační stížnost je tedy jako celek přípustná.

[13] Nepřipustná ve smyslu § 104 odst. 4 s. ř. s. je však kasační námitka napadající názor posudkové komise v Plzni, že není možné přihlížet k lékařským zprávám vyhotoveným po datu vydání žalobou napadeného rozhodnutí, s odůvodněním, že i tyto později vydané lékařské zprávy popisují zdravotní stav k datu vydání napadeného rozhodnutí. Tato námitka totiž kvalifikovaným způsobem nezpochybňuje vypořádání krajského soudu (usnesení NSS z 29. 2. 2024, čj. 8 Ads 239/2023-26, body 13 a 14). V bodu 54 napadeného rozsudku krajský soud uvedený názor posudkové komise v Plzni výslovně odmítl s tím, že i pozdější lékařské zprávy mohou popisovat zdravotní stav k datu vydání napadeného rozhodnutí. Podle

krajského soudu však dílčí nesprávný postup posudkové komise v Plzni nebyl na újmu přesvědčivosti jejího (srovnávacího) posudku, jelikož potvrdila správnost závěrů předchozího doplňujícího posudku, který se těmito lékařskými zprávami podrobně zabýval a ve vztahu ke zhoršení psychiatrické diagnózy (zprávy ze září 2023) upozornil na to, že popisují zdravotní stav stěžovatelky v době po vydání napadeného rozhodnutí.

[14] Podle § 104a odst. 1 s. ř. s. *jestliže kasační stížnost ve věcech, v nichž před krajským soudem rozhodoval specializovaný samosoudce, svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, odmítne ji Nejvyšší správní soud pro nepřijatelnost*. Při rozhodování o přijatelnosti kasační stížnosti Nejvyšší správní soud vychází z judikturně ustálených kritérií, která pramení ze závěrů usnesení NSS z 26. 4. 2006, čj. 1 Azs 13/2006-39, č. 933/2006 Sb. NSS. Tyto závěry jsou použitelné i po novele s. ř. s. zákonem č. 77/2021 Sb. (usnesení NSS z 5. 8. 2021, čj. 10 Azs 196/2021-30, bod 4).

[15] Kasační stížnost, v rozsahu přípustných námitek, je nepřijatelná.

[16] Podstatou kasační argumentace stěžovatelky je nesouhlas s výsledkem odborného posouzení jejího zdravotního stavu. Podle ustálené soudní judikatury správní soudy nejsou odborně způsobilé hodnotit zdravotní stav žadatele o invalidní důchod. Posouzení zdravotního stavu včetně míry poklesu pracovní schopnosti, resp. zbytkového pracovního potenciálu je věcí odborně medicínskou, ke které soud nedisponuje potřebnými znalostmi. Zdravotní stav proto pro účely přezkumu rozhodnutí ve věcech důchodového pojištění v soudním řízení posuzují posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí (rozsudek NSS z 17. 2. 2022, čj. 6 Ads 378/2020-44, bod 22). Činnost posudkových komisí má v řízení o žádosti o přiznání invalidního důchodu zásadní význam a neexistují-li pochybnosti o správnosti, úplnosti a přesvědčivosti jejího posudku, jedná se zpravidla o důkaz rozhodující (rozsudky NSS z 25. 9. 2003, čj. 4 Ads 13/2003-54, č. 511/2005 Sb. NSS; z 25. 11. 2003, čj. 5 Ads 42/2003-61, č. 800/2006 Sb. NSS; usnesení NSS z 19. 3. 2024, čj. 2 Ads 122/2023-35, bod 11; z 28. 3. 2024, čj. 2 Ads 152/2023-31, bod 10).

[17] Vůči podrobným úvahám krajského soudu týkajících se činnosti posudkových komisí a jimi předložených posudků, které na první pohled nevzbuzují důvodné pochybnosti o své správnosti, nemá Nejvyšší správní soud výhrady odůvodňující přijatelnost kasační stížnosti. Krajský soud zdůraznil, že v nyní projednávané věci bylo pro účely správního a soudního řízení vypracováno celkem pět posudků, přičemž všechny dospěly ke stejnému závěru, že v případě stěžovatelky ke dni vydání napadeného správního rozhodnutí nenastal pokles pracovní schopnosti stěžovatelky alespoň o 35 %, a proto nešlo ani o invaliditu prvního stupně. Krajský soud vysvětlil, že tyto posudky pracovaly s úplnou zdravotní dokumentací, včetně té doložené stěžovatelkou, resp. s úředními překlady, a že jsou úplné, objektivní a přesvědčivé. Dále krajský soud vysvětlil, že posudky určily jak rozhodující postižení, tak i vliv dalších onemocnění na pracovní schopnost.

[18] Krajský soud rovněž podrobně zdůvodnil, proč shledal nedůvodnou námitku stěžovatelky poukazující na rozdílné posouzení jejího zdravotního stavu v České republice a Německu (body 70 až 78 napadeného rozsudku). Nadto, posudková komise v Ústí nad Labem se v doplňujícím posudku (str. 4 na č. 1. 147 spisu krajského soudu) vyjádřila k závěru německé instituce o 50% poklesu pracovní schopnosti stěžovatelky, stručně ale výstižně, tak, že z funkčního hlediska jde o významné nadhodnocení. K tomu je třeba osvětlit, že

pokračování

posudkové komise nikterak nepřehodnocovaly ani nedezinterpretovaly odborné medicínské závěry (zjištění) německých lékařů ohledně zdravotního stavu (diagnóz) stěžovatelky. Naopak, z nálezů německých lékařů při zjišťování zdravotního stavu, resp. jednotlivých zdravotních postižení, důsledně vyšly; tím byl respektován závazný právní názor Nejvyššího správního soudu vyslovený v předchozím zrušujícím rozsudku. Samotné posouzení takto zjištěného zdravotního stavu z hlediska invalidity, což je předmětem činnosti posudkových komisí, však již probíhalo autonomně podle českých právních předpisů upravujících invaliditu, konkrétně podle zákona o důchodovém pojištění ve spojení s vyhláškou o posuzování invalidity.

[19] Nejvyšší správní soud samozřejmě vnímá nedobry zdravotní stav stěžovatelky. V žádném případě nezpochybňuje stěžovatelčinu nelehkou zdravotní, resp. životní situaci, ani nechce jakkoli zlehčovat stěžovatelčino subjektivní prožívání jejích zdravotních potíží a s tím souvisejících omezení v běžném životě. Přesto však platí, že pro posuzování invalidity je rozhodující objektivní zdravotní stav zjištěný odbornými lékařskými posudky. Lze proto uzavřít, že kasační stížnost nevyvolává otázky, které by dosud nebyly v judikatuře řešeny nebo byly řešeny rozdílně či vyžadovaly učinit judikaturní odklon. V daném případě nedošlo ani k zásadnímu pochybení krajského soudu, které by mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatelky.

[20] Uvedené však neznámá, že je stěžovatelce přiznání invalidního důchodu jednou provždy zapovězeno. Jak uvedl již krajský soud v bodu 55 napadeného rozsudku, stěžovatelka může poukazovat na případné zhoršení svého zdravotního stavu, které nastalo po 22. 4. 2021, v případné nové žádosti o přiznání invalidního důchodu.

IV. Závěr a náklady řízení

[21] Nejvyšší správní soud ze shora uvedených důvodů dospěl k závěru, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatelky, a proto ji podle § 104a s. ř. s. odmítl pro nepřijatelnost.

[22] O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle úspěchu ve věci ve smyslu § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. ve spojení § 120 s. ř. s. (usnesení rozšířeného senátu NSS z 25. 3. 2021, čj. 8 As 287/2020-33, č. 4170/2021 Sb. NSS, bod 53, a usnesení NSS z 16. 6. 2021, čj. 9 As 83/2021-28, č. 4219/2021 Sb. NSS, bod 18). Stěžovatelka nebyla ve věci úspěšná, a proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalované jako úspěšnému účastníkovi žádné náklady v řízení o kasační stížnosti nad rámec její běžné činnosti nevznikly, a proto jí soud náhradu nákladů řízení nepřiznal.

[23] Krajský soud ustanovil usnesením z 19. 10. 2023, čj. 41 Ad 9/2021-82, zástupcem stěžovatelky JUDr. Tomáše Truschingera, advokáta. Náklady v podobě odměny ustanoveného zástupce a náhrady hotových výdajů platí stát. Zástupce, ustanovený v řízení před krajským soudem, zastupuje stěžovatelku i v řízení o kasační stížnosti (§ 35 odst. 10 s. ř. s.). Odměna stěžovatelčina zástupce byla stanovena za jeden úkon právní služby spočívající v podání kasační stížnosti podle § 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění účinném od 1. 1. 2025. Za tento úkon náleží odměna 4 620 Kč [§ 7 body 5 ve spojení s § 9 odst. 5 advokátního tarifu, ve znění účinném od 1. 1. 2025] a paušální

náhrada hotových výdajů v částce 450 Kč (§ 13 odst. 4 advokátního tarifu, ve znění účinném od 1. 1. 2025). Zástupci stěžovatelky tak za řízení o kasační stížnosti náleží odměna a náhrada hotových výdajů ve výši 5 070 Kč. Jelikož zástupce stěžovatelky vykonává advokacii jako společník společnosti – advokátní kanceláře, která je plátkyní DPH, zvyšuje se odměna a náhrada hotových výdajů o 21% sazbu této daně, tj. o částku 1 065 Kč (po zaokrouhlení nahoru - § 146 odst. 1 zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád), na 6 135 Kč. Tuto částku mu Nejvyšší správní soud vyplatí do 30 dnů ode dne právní moci tohoto usnesení.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 22. října 2025

Jitka Zavřelová
předsedkyně senátu